

Hiszpańskie doświadczenia w walce z hałasem

2016-11-03

Pod koniec października 2016 r. w Hiszpanii odbyło się międzynarodowe spotkanie specjalistów do spraw hałasu zorganizowane przez Krajową Sieć „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”. Wydarzenie odbyło się pod hasłem *Strategiczne zarządzanie hałasem w miastach – dobre praktyki, regulacje i narzędzia*.

W spotkaniu uczestniczyły osoby zaangażowane w prace Grupy Roboczej ds. Hałasu powołanej w ramach Sieci, w tym reprezentanci regionalnych dyrekcji ochrony środowiska.

Specjaliści z Polski i Hiszpanii dyskutowali o prawnych i praktycznych aspektach swojej pracy, w tym o narastającym problemie hałasu w miastach oraz pomysłach na jego ograniczenie. Uczestnicy poznali hiszpańskie propozycje dotyczące strategicznego zarządzania hałasem na obszarach miejskich, głównie za pomocą metod pomiarowych. Podczas wizyty poruszane były m.in. kwestie:

- tworzenie map hałasu i planów ochrony przed hałasem w Katalonii;
- sposób zbierania i raportowania danych dotyczących ochrony przed hałasem do Komisji Europejskiej;
- system monitorowania hałasu w Barcelonie i Madrycie;
- system strategicznego zarządzania hałasem w Hiszpanii z wykorzystaniem GIS (ang. geographic information system – system informacji geograficznej);
- udział społeczny w zarządzaniu hałasem.

Wizyta pozwoliła na zapoznanie się z hiszpańskimi rozwiązaniami w sposób kompleksowy - zarówno na poziomie lokalnym (zarządzanie hałasem w Madrycie i Barcelonie), regionalnym (ochrona przed hałasem w Katalonii), jak i krajowym (krajowy system informacji przestrzennej o hałasie - tzw. SICA). Jednym z kluczowych wyzwań dotyczących hałasu w Hiszpanii okazało się ograniczanie skutków rosnącego hałasu w miastach, szczególnie w ośrodkach turystycznych. Ważnym wyzwaniem jest również hałas generowany przez transport drogowy i lotniska.

Barcelona zdecydowała się na zaawansowany system monitorowania hałasu za pomocą dwóch sieci pomiarowych - mobilnej sieci głównej (złożonej z 41 urządzeń tzw. pierwszej klasy pomiarowej) oraz uzupełniającej sieci stałej (70 czujników dźwięku). Sieć pomiarów wspierana jest przez [interaktywną platformę Sentilo Barcelona](#) do prezentowania danych z pomiarów w czasie rzeczywistym. Narzędzie nie tylko pozwala uświadomić mieszkańcom z jakim hałasem mają do czynienia w danym miejscu, ale także umożliwia analizę przestrzenną i raportowanie hałasu oraz innych danych z ok. 15 tys. różnego typu czujników i mierników rozmieszczonych na terenie Barcelony (dostęp do tych funkcji ma Urząd Miasta). W sytuacji przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu, miasto może zastosować ograniczniki hałasu montowane na urządzeniach nagłaśniających, a nawet ograniczyć działalność np. baru lub dyskoteki do czasu spełnienia przez nią wymogów dotyczących hałasu.

Madryt, obok systemu monitorowania hałasem, stworzył również miejskie centrum akustyczne, które pomaga w zarządzaniu hałasem (szczególnie tym z ruchu drogowego) poprzez wykonywanie prac badawczych i kontrolę hałasu pojazdów. Miasto zakupiło też m.in. 5 samochodów przystosowanych do pomiaru hałasu oraz przeszkoliło służby miejskie, które mogą wykonywać wstępny pomiar hałasu podczas kontroli pojazdów.

Przykłady rozwiązań na poziomie regionalnym zaprezentowały władze regionu Katalonii. Efektywnym rozwiązaniem są normy hałasu, w tym normy hałasu skumulowanego wskazane w prawie krajowym - każdy hiszpański region może z nich skorzystać lub wprowadzić jeszcze ostrzejsze normy. Kontrola hałasu prowadzona jest bez zapowiedzi, a podmiot zanieczyszczający otoczenie hałasem ponosi koszty jego ograniczania i redukcji. Istnieje też możliwość wydania pozwolenia na czasowe zawieszenie obowiązywania dopuszczalnych norm hałasu np. podczas budowy lub remontu - jednak w tym czasie osoby narażone na podwyższony hałas muszą być przed nim zabezpieczone np. poprzez przeniesienie ich do lokali zastępczych poza miejscem zamieszkania. Tworzone są także lokalne i regionalne mapy ekspozycji na hałas - dany teren podzielony jest na różnego typu obszary funkcjonalne dla których określone są normy hałasu skumulowanego oraz dopuszczalne normy hałasu dla nowych przedsięwzięć ([przykładowa mapa dla Barcelony](#)). Tego typu mapy są obowiązkowym elementem procesu planowania przestrzennego w Hiszpanii.

Na skalę krajową oraz na potrzeby raportowania do Komisji Europejskiej, stworzono [krajowy system informacji przestrzennej o hałasie - tzw. SICA](#). System wprowadził standardy raportowania o hałasie na poziomie regionalnym, co pozwala na zaawansowaną analizę wprowadzonych w ten sposób informacji o hałasie. Obecnie trwają prace nad interaktywnym portalem opartym o GIS, który pozwoli na wyświetlanie i pobieranie danych z SICA.

Ciekawym przykładem współpracy na rzecz ograniczania hałasu jest działalność Ośrodka Badawczo-Wdrożeniowego ds. Akustyki (instytut badawczy stworzony na Politechnice Madryckiej), który współpracuje z hiszpańskimi miastami w obszarze ograniczania hałasu poprzez ograniczanie wpływów tzw. czynnik pozaakustycznych oraz włączanie mieszkańców w proces zarządzania hałasem w miastach (trwają prace nad prostszym i tańszym systemem mobilnego monitoringu hałasu np. do zastosowania w domach i szkołach).

Uzupełnieniem wizyty było spotkanie z hiszpańskim odpowiednikiem Krajowej Sieci „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”, w celu podzielenia się doświadczeniami w zakresie efektywnej pracy grup roboczych w tego typu sieciach współpracy.